

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa Z.J.

przeciwko P. S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 maja 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 25 czerwca 2019 r., sygn. akt VII AGa 1270/18,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną strony pozwanej P. S.A. w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2019 r., sygn. akt I AGa 1270/18 Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Nieważność postępowania przed Sądem drugiej instancji skarżąca upatruje w uwzględnieniu przez Sąd Apelacyjny roszczenia odsetkowego, które nie było objęte żądaniem pozwu.

Wbrew stanowisku strony pozwanej nie może być mowy o nieważności postępowania przed Sądem drugiej instancji, gdyż zaskarżone rozstrzygnięcie mieści się w podstawie faktycznej powództwa. Dochodzona pozwem kwota była wynikiem także określonego sposobu zaliczania wpłat strony pozwanej na poczet zaległości odsetkowych, a to w związku z odstąpieniem przez powoda od porozumienia z dnia 6 czerwca 2014 r. W konsekwencji pozostała do zapłaty kwota 84 111,36 zł z faktury VAT [...] (która opiewała na kwotę 244 303 zł) była częściowo

rezultatem także zaliczenia wpłat w pierwszej kolejności na należności odsetkowe. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że w uzasadnieniu pozwu (s. 8 pozwu) powód powołuje się na zastosowanie art. 451 k.c., przy uwzględnieniu not odsetkowych nr 1 i 2. Zresztą Sąd pierwszej instancji w rozważaniach prawnych stwierdza, że powód domagał się zapłaty odsetek, ale roszczenia w tym zakresie nie uwzględnił, gdyż uznał, że nie było możliwe ustalenie daty początkowej ich naliczania, bowiem powód nie wykazał, czy i kiedy pozwany otrzymał fakturę VAT 6/2013 (k. 207).

Ustosunkowując się do drugiej z podnoszonych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania podkreślić należy, że zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma mieć własne uzasadnienie, odrębne od uzasadnienia podstaw kasacyjnych. Uzasadnienie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. ma przekonać Sąd Najwyższy o spełnieniu przez skarżącego w treści wniosku przynajmniej jednej z czterech przesłanek wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., stanowiących o dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może zostać osiągnięty jedynie przez powołanie i właściwe uzasadnienie istnienia wymienionych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają przyczynom kasacyjnym wymienionym w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Wymagany sposób uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania został wszechstronnie wyjaśniony w orzecznictwie Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2018 r., IV CSK 612/17, nie publ.).

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy

wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżąca upatruje w uwzględnieniu przez Sąd Apelacyjny roszczenia odsetkowego, które nie było objęte żądaniem pozwu.

Jak już była o tym mowa przy omawianiu pierwszej wskazanej przez pozwaną podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, Sąd drugiej instancji nie orzekał o żądaniu, które nie zostało zgłoszone przez powoda. Z uwagi na wypowiedzenie przez powoda zawartego ze stroną pozwaną porozumienia z dnia 6 czerwca 2014 r. powód żądał zapłaty pozostałej należności głównej z faktury nr [...], po uwzględnieniu zaliczeń wpłat w pierwszej kolejności na poczet roszczeń odsetkowych, czego potwierdzeniem są przywołane fragmenty uzasadnienia pozwu. Sąd drugiej instancji dokonując ustalenia daty doręczenia stronie pozwanej tej faktury oraz faktury nr [...]1, jako podstawy do określenia początkowej daty opóźnienia w zapłacie, wyliczył skapitalizowaną kwotę odsetek; nie zaliczał wpłat w pierwszej kolejności na należności odsetkowe (art. 451 k.c.), przyjmując że zgodnie z postanowieniem powołanego porozumienia wszelkie płatności, które strona pozwana dokonała do chwili jego wypowiedzenia, powinny zostać zaliczone w pierwszej kolejności na bezsporną należność główną wskazaną w tym porozumieniu.

Ubocznie tylko należy zwrócić uwagę, że jakkolwiek pozwana podniosła zarzut naruszenia art. 482 k.p.c. (w odniesieniu do zasądzonych odsetek za okres od dnia 1 sierpnia 2014 r. do dnia 19 lutego 2015 r., od kwoty 60147,32 zł), ale w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie łączy go z oczywistą zasadnością skargi. Jednak ten zarzut również nie jawi się jako

oczywiście uzasadniony, gdyż strona pozwana od początku nie dokonywała płatności ratalnych w terminach wskazanych w powołanym wyżej porozumieniu. W związku z czym, od momentu zrealizowania się podstaw do odstąpienia od tego porozumienia, co do wpłat dokonywanych nieterminowo możliwe było stosowanie zasad z art. 451 k.c., czyli najpierw na poczet odsetek, a to oznacza, że w istocie sporna kwota, którą zasądził Sąd drugiej instancji nie stanowiła skapitalizowanych odsetek, lecz należność główną.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 99 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99, art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, j.t.: Dz. U. z 2018 r. poz. 265., w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. poz. 1667).